

Statens vegvesen, Region Vest
Askedalen 4
6863 Leikanger
Att. Mette Alsvik

Kontakt saksbehandler

Linn Berge Vormedal, 51568740

Delvis innvilget søknad om endring av tillatelse - Endret bruk av ikke-forurensende overskuddsmasser - Nesvik ferjekai, Hjelmeland

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet endringsøknaden fra Statens vegvesen, Region vest datert 10.03.2020. Fylkesmannen endrer deler av søknaden.

Fylkesmannen endrer vilkår 6.2 i tillatelsen som omfatter endret disponering av ikke-forurenset boreslam, men tillater ikke tilbakeføring av masser med Hallingdal Bergborings prosessbeskrivelse.

Vi varsler gebyr for saksbehandling av saken.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

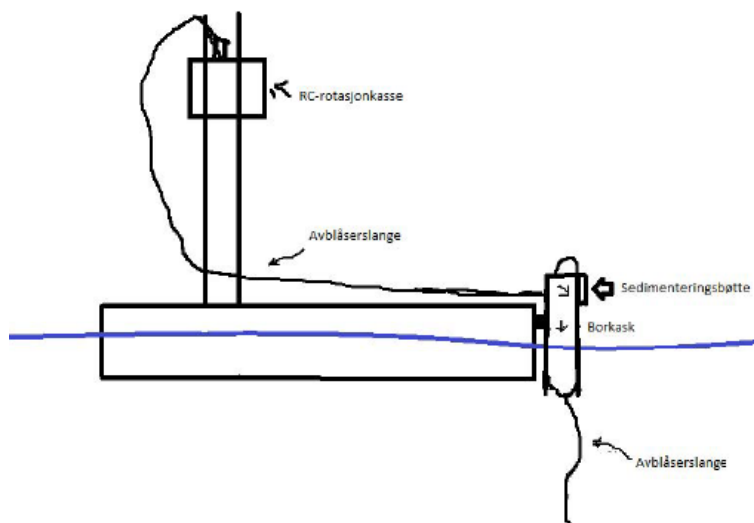
Fylkesmannen viser til e-post av 10.03.2020 fra Statens Vegvesen, Region vest (SVV) med søknad om endring av bruk av ikke forurensete overskuddsmasser samt bruk av tilbakeføring av masser etter Hallingdal bergborings prosessbeskrivelse ved Nesvik ferjekai i Hjelmeland kommune. Det vises også til vedlagt tillatelse av 09.05.2019 til arbeider i sjø, og annen dokumentasjon i saken.

Bakgrunn for saken

Fylkesmannen i Rogaland gav 09.05.2019 tillatelse til SVV Region vest til arbeid i sjø i forbindelse med etablering av doble ferjekai på Sande og Nesvik i Hjelmeland for tilrettelegging for ladning og hydrogendrift.

Søknad om endring

Søknad om endring omfatter endring av Fylkesmannens vedtak om at boreslam som følge av borearbeid skal samles og leveres til godkjent mottak. Det fremkommer i søknaden at slam som allerede er samlet opp, er blitt tatt prøver av og massene er under normverdiene henhold til forurensningsforskriften kap. 2 og under grensen for farlig avfall. SVV søker om å tilbakeføre ikke forurensete overskuddsmasser under boreprosessen tilbake til sjøbunnen i tiltaksområdet i henhold til Hallingdal Bergborings prosessbeskrivelse som vist i figur 1. Det søkes om å gjennomføre denne prosessen på 9 peler. Det søkes også om å nyttiggjøre å gjenbruke de oppsamlede ikke-forurensende massene i det regulerte tiltaksområdet.

Figur 1: Boreslam går fra RC- rotasjonskassen og blir ledet ned til sjøbunnen gjennom avblåserlangen via sedimenteringsbøtten

Unntak fra forhåndsvarsel

I henhold til forurensningsforskriften § 36-9 *Unntak fra forhåndsvarsel* vurderer Fylkesmannen at høring og offentlig ettersyn i dette tilfellet kan unnlates. Endringen omfatter en mindre endring i tiltaket på samme eiendom, og en mindre endring i forhold til det som tidligere er lagt ut til offentlig ettersyn. Fylkesmannen anser sakens parter som opplyst om arbeidet. Risikoen for partikkelspredning ut av tiltaksområdet vurderes som liten ved utførelse av arbeid i henhold til oppgitt metode og fastsatte vilkår. Endringsvedtaket blir etterhåndskunngjort og høringsinstanser får tilsendt en kopi av dette vedtak.

Fylkesmannens vurdering

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkår er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Analyseprøvene viser at boreslammet er under normverdiene i henhold til forurensningsforskriften kap. 2 vedlegg 1 og er innenfor tilstandsklasse I for forurenset grunn¹ og kan på bakgrunn av dette betraktes som ikke-forurenset masse.

Overskuddsmasser fra tiltak i sedimenter, er å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a annet ledd. Av § 32 første ledd følger det at den klare hovedregelen er at den som genererer næringsavfall «skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning». Det fremkommer at massene skal gjenvinnes i det regulerte området. Det ikke hensiktsmessig at ikke-forurenset overskuddsmasser skal ta opp kapasitet ved deponier for forurenset avfallsfraksjoner.

Tidligere prøvepunkter har vist forurensning av PAH, TBT og kobber i tiltaksområdet². I samme rapport fremkommer det at tiltaket i seg selv har lavt spredningspotensial siden det verken skal mudres eller dumpes masser. Avblåserlangen fra Hallingdal Bergborings prosess i figur 1 kan tilbakeføre overskuddsmasser under boreprosessen ned til 10 meters dybde. De ni pelene som gjenstår på Nesvik skal plasseres ned til 42 meters dyp. Det opplyses at det kan festes en duk i PVC-

¹ Veileder for Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn (TA-2553 | 2009)

² «Sedimentundersøkelser og vurdering av lokale forhold ifb. søknad om tillatelse til tiltak i sjø» RIM01 Versjon: J02 Dato: 20.12.2018, Norconsult AS

materiale for å skøyte på slangen slik at denne når sjøbunnen. Dette vil kreve en 30 meters forlengelse. En tilbakeføring (dumping) av sedimenter i området vil kunne gi spredning av forurensning fra sjøbunnen mht. oppvirvling av partikler fra sjøbunnen i tiltaksområdet. Bunnen i området er bratt, noe som kan medføre at tilførte sedimenter ikke vil ligge stabilt og det er usikkert hvordan massene vil forflytte seg med tanke på strømforhold. Tiltaksområdet har lite løsmasse-overdekning, men med tanke på naturmangfoldloven §9 «føre-var-prinsippet» vil ikke Fylkesmannen tillate tilbakeføring av masser med tanke på spredningspotensialet av tilførte og eksisterende sedimenter.

Konklusjon

Fylkesmannen endrer tillatelsen i vilkåret 6.2 med tanke på nyttiggjøring av muddermasser. Endringen begrunnes i at endringen vil være i tråd med gjeldene regelverk. Endringen av tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i e-post av 10.03.2020 og andre dokumenter i saken. Fylkesmannen vil ikke tillate Hallingdal Bergborings prosess på Nesvik da dette kan medføre oppvirvling tilførte sedimenter og spredning av forurensning fra sjøbunnen.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd punkt 1, endrer Fylkesmannen i Rogaland SVV sin tillatelse etter forurensningsloven til arbeid i sjø av 09.05.2019. Endringen omfatter endret disponering av ikke-forurensende boreslam.

Endret formulering av vilkår 6.2 i tillatelsen av 09.05.2019:

6.2 Boreslam fra peling er definert som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a og skal samles opp. Oppsamlet ikke-forurenset boreslam skal leveres til lovlig mottak eller nyttiggjøres i allerede planavklarte tiltak. Eventuelle forurensete masser skal leveres til lovlig mottak.

Øvrige vilkår i tillatelse av 09.05.2019 er gjeldende for tiltaket.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning og vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved eiendommen isolert sett er uønsket.

Etterhåndskunngjøring

Dette brevet og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/Rogaland under emnet «Miljø og klima».

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en mgebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Fylkesmannen behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 9 jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. SVV skal derfor betale et gebyr på **kr. 6 700,-** for Fylkesmannens behandling av endringen. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Linn Berge Vormedal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Tillatelse SSV - Nesvik ferjekai 09.05.2019

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Hjelmeland kommune	Vågavegen 116	4130	Hjelmeland
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER

Statens vegvesen, Region Vest
Askedalen 4
6863 Leikanger
Att. Laura Huach Kaufmann

Kontakt saksbehandler

Linn Berge Vormedal, 51568740

Tillatelse etter forurensningsloven til peling og sprenging i sjø ved Nesvik, Hjelmeland kommune

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen Region vest datert 21.12.2018.

Vi har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensningsloven til sprenging og peling i sjø ved Nesvik. Vilkårene fremgår på sidene 9-10.

Vi varsler gebyr for saksbehandling av saken.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad datert 21.12.2018 der Statens vegvesen Region vest (SVV) søker om tillatelse etter forurensningsloven, til peling og sprenging i sjø i forbindelse med utvidelse av Nesvik fergekai i Hjelmeland kommune. Det vises også til øvrige saksdokumenter og informasjon som er kommet frem under saksbehandlingen.

Søknad/bakgrunn

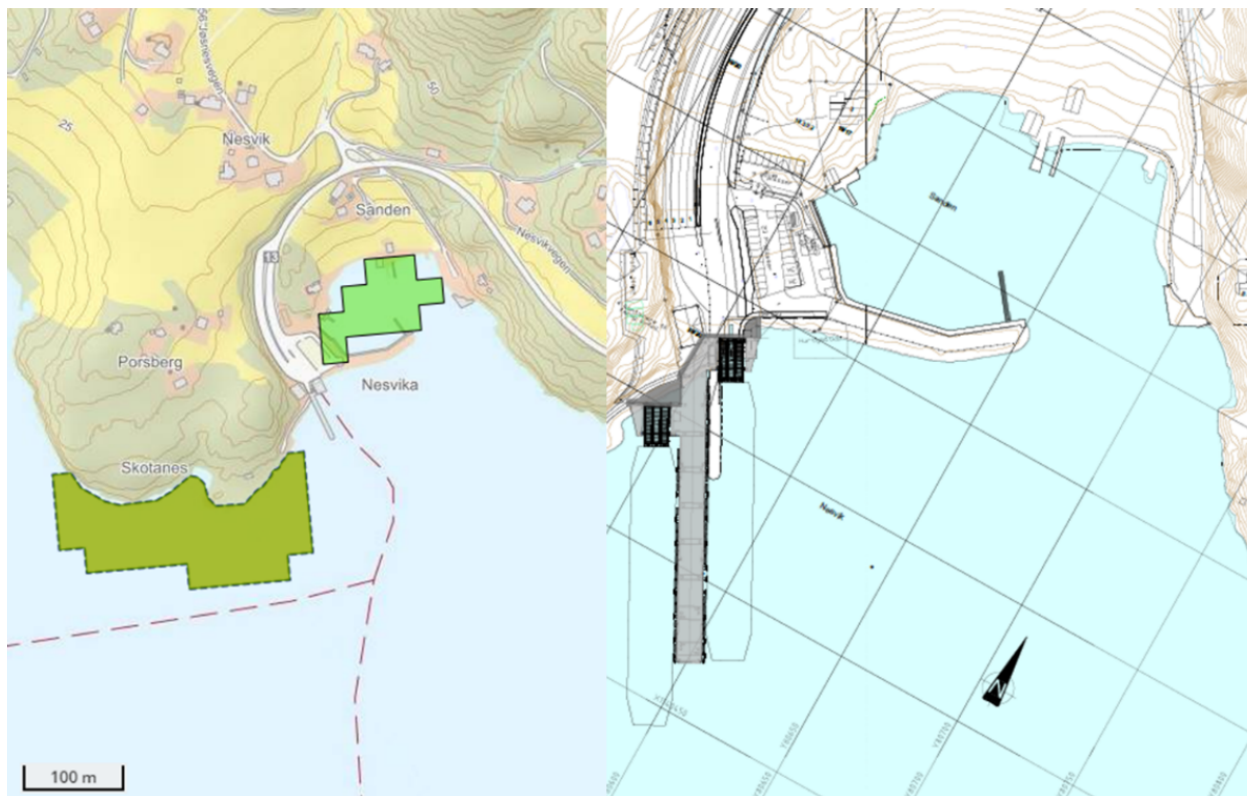
Statens vegvesen, Region vest (SVV) skal legge opp til doble ferjekaier på Nesvik og Sande i Hjelmeland for tilrettelegging for ladning og hydrogendrift, og for å ha tilfredsstillende sikkerhet (bilde 1). Det er behov for sprenging av berg på vestsida av ferjekaien, sprenging for å fundamentere landkar og mur. Peling er nødvendig for å etablere kaien og betongplattning for av-/påstigning til hurtigbåt. Dybde for sprengning er ned til ca. kote -0.6 til kote -5.7 og dybde for peling er ned til ca. kote -45,0

Det er søkt om bruk av 33 stålrørspeler (Ø 813x10 mm og Ø 1016x12,5 mm), som skal bores inn i berg i forbindelse med peling av ny ferjepir (24 stk) og hurtigbåtkai (9 stk). Boreslam fra peling vil bli samlet og levert til godkjent mottak. Det er ikke planlagt å foreta mudring av sprengstein – denne vil ifølge søker havne i skråninga og eventuelt trille ned over bergflaten til større dyp.

Søknaden omfatter sprenging av bergknaus vest for ferjekai (300 m³) samt sprenging for å fundamentere landkar og mur (300 m³), men søker opplyser om at bergknaus utgår fra prosjektet.

Det totale området som dekkes av sprengstein som følge av sprengning er ikke beregnet, men sprengningsarealet er omtrent 200 m². Ferjepiren utgjør et areal på ca. 1150 m².

Bilde 1: Kart som viser tiltaksområdet ved Nesvik (vestre: Kilde: Temakart-Rogaland) og oversikt over tiltaket (høyre: Kilde: Norconsult rapport RIM01, versjon J02, 20.12.2018)

Søker har oppgitt total varighet for tiltaket (byggetid) til 1,5 år men antar at anleggsarbeid i sjø vil bli gjennomført i løpet av høsten 2019.

Miljøforhold:

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Ifølge Temakart-Rogaland¹ er det registrert en tareskog med verdi A «svært viktig» svært nær tiltaksområdet. Videre er det modellert ålegras i Nesvika. Jøsenfjorden antas å være en viktig vandringsrute for anadrom laksefisk fra Førrelva, Ulla og Melandsåna. Tiltaksområdet ligger innenfor et lokalt viktig gytefelt for torsk i Fiskeridirektoratets kartdatabase². Det er utført noen registreringer av sårbare og nær trua fuglearter i nærheten av tiltaket, blant annet ærfugl, fiskemåke og gullspurv. Søker viser også til rapport fra Norconsult, som anbefaler videre gransking av ålegrasseng og tareskog. Søker har informert at de vil undersøke det marine miljøet før SVV setter i gang tiltaket, slik at det vil være mulig å iverksette tiltak for å beskytte disse dersom kartlegging tilsier det.

Vannforekomst

¹ <https://www.temakart-rogaland.no/>

² <https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>

Ifølge Vann-nett³ tilhører tiltaksområde kystvannsforekomst «Jøsenfjorden» som er klassifisert med «god» økologisk tilstand, og «ukjent» kjemisk tilstand. Vannforekomsten påvirkes i liten grad av diffus avrenning og utslepp fra fiskeoppdrett og punktutslepp fra mindre renseanlegg (2000 PE), og i ukjentgrad av menneskelig påvirkning av annen årsak.

Bunnforhold og sediment

Søker viser til sedimentundersøkelser⁴, som viste at bunnsediment bestod av sand, med mindre enn 5,5 % silt og 0,15 % leire. Det er påvist forurensning i sediment med PAH og TBT opp til tilstandsklasse IV, innenfor tiltaksområdet. Det ble påvist sediment i to av 14 delprøver innenfor tiltaksområdet og de geotekniske grunnundersøkelsene ved Nesvik har vist berg med liten eller ingen løsmasseoverdekking.

Planforhold

Tiltaksområdet er regulert i Detaljreguleringsplan Nesvik ferjekai Rv13 med tilhørende reguleringsbestemmelser⁵.

Grunneierforhold

Tiltaksområdet som kan bli berørt av tiltaket i henhold til støyretningslinjer er eiendommer: 19/1, 3, 5, 11, 12, 15, 16, 17, 23, og 34.

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i Hjelmeland kommune i perioden februar-april 2019, iht. § 36-6 i forurensningsforskriften. Søknad ble også kunngjort i Strandbuen og på Fylkesmannen i Rogaland sine nettsider.

Fylkesmannen mottok fem høringsuttalelser til søknaden:

Høringsuttalelser

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest viser til uttale av 08.11.2018 hvor det påpekes at det er registrert gytefelt i /ved reguleringsområdet samt kaste – og låssettingplass i nærheten. Det blir også fisket i et område som ikke er registrert («nyere» fiske etter leppefisk og sjøkreps). I tillegg er det registrert ålegraseng ved reguleringsområdet. Tiltak i sjø bør foregå på vinteren da aktiviteten ligger mer eller mindre i dvale, men ikke i gyte- og oppvekstperioden (februar-juni). Fisk som står i steng er var for skyting og arbeid som foregår i sjø og man må ta kontakt med eier dersom området ligger nær et anlegg. Massene som benyttes skal være rene og det må settes inn avbøtende tiltak i forhold til sprengning og eventuelt for å unngå spredning av forurensning.

Hjelmeland kommune

Kommunen har nylig vedtatt reguleringsplanen for tiltaket (kommunestyresak desember 2018), og har ikke merknader til at tiltaket blir gjennomført i tråd med reguleringsplanen.

I den vedtatte planen var det også lagt opp til at ny hurtigbåt kai skal bygges parallelt med nye ferjekaier. Kommunen kan vi ikke se at denne er tatt med i søknaden og ber om at dette undersøkes.

³ www.vann-nett.no/portal

⁴ «Sedimentundersøkelser og vurdering av lokale forhold ifb søknad om tilltalelse i sjø» Dokumentnummer: RIM01 Dato: 20.12.2108. Norconsult.

⁵ Kommunestyrevedtak 13.12.2018, sak 62/18 Plan ID R171

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet ser det som svært negativt om viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes utfeller spres i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden og som på sikt, representerer en potensiell fare for mennesker og dyr. Det må stilles strenge krav til å redusere utslipp som er skadelig for naturmiljøet. Spesielt har miljøfarlige stoffer negative konsekvenser til gyte og oppvekstområder for marine organismer og for fiskeriene i utslippenes influensområder. Viktige stikkord er mattrygghet og helse.

Egg, larver og tidlige stadier av fisk og skalldyr og fisk og skalldyr som beiter og lever i ålegras samt fisk i steng vil være følsomme ovenfor støy, vibrasjoner, partikkelutslipp, oppvirvlet masse og forurensning, og det er viktig at de tilbys best mulig miljøforhold. Det vil være viktig at lokale fiskere tas med på råd før det gjennomføres større sprengnings- og andre arbeider som kan få negative konsekvenser for fiskeriene i området.

Det må det gjennomføres strenge tiltak for å redusere effekter av sprenging i forhold til fiskeriene i området samt spredning av forurensede partikler. Ideelt sett bør slike tiltak generelt sett gjennomføres i høst-/vinterhalvåret når livet i sjøen er mest i ro, og sannsynligheten for å gjøre skade på naturmiljøet er minst. I dette tilfellet er det svært viktig at anleggsperioden legges utenom februar-april.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

I henhold til forurensningsforskriften § 36-4, andre ledd, ble søker forelagt innkomne uttalelser, og gitt anledning til å komme med merknader til disse. Søker hadde følgende kommentar til innkomne uttalelser:

Tiltakene må gjennomføres på en skånsom måte, slik at omliggende naturmiljø påvirkes i så liten grad som mulig.

Det skal tas hensyn til marine naturtyper og annet naturmangfold i området.

Statens vegvesen viser til at det er gjort utredninger av både forurensningssituasjonen i sjøbunnen, risiko for spredning av sprengsteinspartikler ved utfylling samt risiko for negative effekter fra sprengning i sjø. Disse utredningene inngår som grunnlag for omsøkte tiltak ved Nesvik og Sande ferjekaier.

Tiltakshaver forutsetter derfor at Fylkesmannen tar hensyn til fremsendte risikovurderinger og anbefalinger rundt avbøtende tiltak i omsøkte tillatelser til tiltak i sjø. Om det gis tillatelser til tiltak i sjø, vil vurderinger og vilkår fra Fylkesmannen bli tatt til etterretning og fulgt opp i de videre prosjektfaser.

Tiltakshaver viser i øvrig til at det vil bli gjennomført supplerende kartlegging av marine naturtyper (ålegrasenger og tareskog) og mulige forekomster av kamskjell/sandskjell nær/i tiltaksområdene (ålegrasenger og tareskog) i vekstsesongen før oppstart av anleggsarbeidet. Det forutsettes at nødvendige avbøtende tiltak basert på kartleggingen vil bli innarbeidet i prosjektet i samråd med Fylkesmannen.

Tiltak for å redusere spredning av forurensede partikler og andre skadelige utslipp.

Tiltakshaver viser til fremsendte grunnlagsrapport om gjennomførte sedimentundersøkelser og vurdering av lokale forhold (RIM01-rapport, vedlegg 1 til søknader). Resultatene fra de miljøtekniske undersøkelser tilsier at det er ubetydelig risiko for spredning av forurensning fra sjøbunnen ved tiltaksgjennomføringen. Det er derfor ikke ansett som nødvendig med avbøtende tiltak knyttet til reduksjon av spredning av forurensende partikler.

Det vises også til fremsendte grunnlagsrapport om vurdering av spredning av sprengsteinspartikler ved utfylling (RIM02-rapport, vedlegg 10 til søknader) og avbøtende tiltak anbefalt i denne rapporten.

Tiltakshaver understreker at vurderinger og vilkår fra Fylkesmannen vil bli tatt til etterretning og fulgt opp i de videre prosjektfaser. Videre gjør tiltakshaver oppmerksom på at risiko for skadelige utslipp vil bli ivaretatt gjennom systemer for oppfølging av ytre miljø samt helse, miljø og sikkerhet.

Tiltak for å redusere negative effekter av sprengning for fisk og annet marint naturmangfold.

Tiltakshaver viser til fremsendte grunnlagsrapport om vurdering av undervannsstøy og trykkbølger fra sprengning i sjø (RIM03-rapport, vedlegg 11 til søknader) og avbøtende tiltak anbefalt i denne rapporten.

Masser til utfylling skal være rene og fri for plastavfall.

Tiltakshaver viser til at det skal benyttes rene sprengsteinsmasser til utfylling og at det har blitt gjort vurderinger av tiltak for å redusere innholdet av plast i massene mest mulig ut ifra rammene for prosjektet. Det er således satt krav i byggekontrakten om bruk av tennere med en egenvekt som gjør at de synker i sjøvann. Dette vil både redusere plastforbruket og ledningene vil synke og i stor grad bli liggende inne i fyllingen. Derutover vil ledninger som spres synke og i stor grad bli liggende på bunnen rett utenfor fyllingen.

Det vises videre til faktaark M-1085 fra Miljødirektoratet (2018), hvor det fremgår at «erfaring fra gjennomførte utfyllingsprosjekter viser at det er vanskelig å sortere bort plast når den først har kommet inn i steinmassene. Bortsortering er svært areal-, tid- og kostnads-krevende. I tillegg kan sortering innebære en arbeidsmiljørisiko.» Miljødirektoratet vurderer videre, at det etter en samlet vurdering er akseptabelt at det inntil videre finnes noe plast i utfyllingsmassene.

Anleggsarbeid i sjø bør gjennomføres i høst-/vinterhalvåret, og må særlig skje utenom perioden februar-juni av hensyn til gyte- og oppvekstperioder for fisk.

Tiltakshaver legger til grunn at omsøkte arbeid i sjø så vidt mulig skal gjennomføres i høst-/vinterhalvåret (juli/august 2019-januar 2020) og at det vil bli satt strenge krav til avbøtende tiltak ved behov for arbeid i sjø utenom denne perioden.

Lokale fiskere/lokalt fiskerlag skal tas med på råd før anleggsarbeid i sjøen.

Fiskerlaget Vest har blitt involvert i forbindelse med detaljregulering av Nesvik og Hjelmeland ferjekaier (PlanID R171 og R170). Videre vises det til opplysninger om bruk av områdene og nærliggende låsettingsplasser ved Nesvik og Hjelmeland fremkommet i kontakt med Fiskerlaget Vest ved Erling Bøen i forbindelse med innhenting av lokal informasjon om fiskeriinteresser til grunnlagsrapport RIM01-rapport (vedlegg 1 til søknad).

Statens vegvesen presiserer at tiltakene vil bli gjennomført i tråd med vedtatte reguleringsplaner for Nesvik og Hjelmeland ferjekai (PlanID R171 og R170).

Videre viser tiltakshaver til at tiltak med peling av ny hurtigbåtkai på Nesvik er presisert i ettersendt tilleggsinformasjon til Fylkesmannen (datert 10. januar 2019), jf. høringsuttalelse fra Hjelmeland kommune til søknad om tiltak i sjø ved Nesvik ferjekai.

Fylkesmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Vi viser ellers til vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen, og har ellers ingen andre spesielle merknader til innkomne uttalelser.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften § 4, og naturmangfoldloven § 7 om skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler disse inn i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at den moderat eksponert vannforekomst «Jøsefjorden» endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Forurensning

Sedimentprøvetakning viste at sjøbunnsedimentene i det omsøkte tiltaksområdet er forurenset av PAH-forbindelser og av TBT. Uten særskilte tiltak kan arbeidet medføre partikkelspredning, noe som kan påvirke naturmangfoldet i tiltaks- og influensområdet negativt. Arbeidene i sjø omfatter sprengning og peling. Det er derfor satt vilkår om tilpasset sprengningsteknikk for å minimere partikkelspredning samt krav om oppsamling av boreslam fra peling. Fylkesmannen vurderer at det

ved utførelse i henhold til fastsatte vilkår ikke er sannsynlig at arbeidene vil skade naturmangfoldet i området i vesentlig grad.

Sprengningsarbeider i sjø

Sprengning kan forårsake spredning av trykkbølger og skarpe partikler som kan medføre skadevirkninger på fisk og andre marine organismer. Spredningen kan begrenses med en tilpasset sprengningsteknikk. Skadeomfang er avhengig av størrelsen på ladningene, avstanden fra sprengstedet og om sprengningen foregår i vannmassene eller på grunne eller på en annen måte var tildekket. Norconsult har utarbeidet en rapport for vurdering av undervannsstøy og trykkbølger fra sprengning i tiltaksområdet⁶. I rapporten er det estimert trykkutslag i vannet som tilsier at det ikke vil være et skadelig nivå på trykkforskjellene sprengningstiltakene vil medføre utenfor en nærsone på 50 meter i radius. Det er i rapporten anbefalt flere avbøtende tiltak som Fylkesmannen vil inkludere i tillatelsens vilkår. Sprengning er ikke tillatt i en utvidet periode (februar-april) basert på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9 basert på mulige påvirkninger på gyteperioden for torsk.

Peling i sjø

Peling i sjø skal foretas med borede peler. Metoden genererer mindre støy og rystelser enn rammede peler som er alternativet. Slam som oppstår er å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a annet ledd. Av § 32 første ledd følger det at den klare hovedregelen er at den som genererer næringsavfall «skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning». Det fremkommer i søknaden at boreslammet skal leveres til lovlig avfallsanlegg.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter også arbeider i sjø som ved utførelse vil kunne føre til partikkelspredning. Partikkelspredning kan påvirke vannforekomstens tilstand i negativ retning, samt forringe produksjonsmuligheter for fisk og andre marine organismer. Avbøtende tiltak vil bidra til å redusere/begrense partikkelspredningen. Forringelse av vannmassene som følge av tiltaket forventes å være midlertidig og hovedsakelig avgrenset tidsrommet sprengnings- og pelingsarbeidet pågår.

På bakgrunn av samfunnsnyttene, arbeidenes omfang, planlagt utførelse og varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriften § 5.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Fylkesmannen legger til at sprengningsteknikken i best mulig grad bør tilpasses for å minimere partikkelspredning og effekter av trykkbølger på fisk. I tillegg skal oppsamlingen av boreslam foregå på en måte som minimerer oppvirvling og spredning av bunnsedimenter.

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene. Dersom det oppstår uventet forurensning fra arbeidene, skal tiltak stanses og Fylkesmannen varsles umiddelbart.

⁶ RV. 13 Sande og Nesvik nye ferjekaier - for vurdering av undervannsstøy og trykkbølger fra sprengning i tiltaksområdet, Hjelmeland, 14.03.2019, dok nr: RIM03, Versjon: J02

Konklusjon

Ved avgjørelse om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldet §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen kan bli negativt påvirket av tiltaket. Inngrep i forurenset sjøbunn kan medføre partikkelspredning og eventuelt spredning av miljøgifter er konsentrert i sjøbunnsedimentene. Med gjennomføring av planlagte avbøtende tiltak forventes imidlertid spredningen å være begrenset.

Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til arbeidene ved Nesvik på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad datert 21.12.2018, samt opplysninger fremkommet under behandling av saken.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest tillatelse til utfylling i sjø ved Nesvik i Hjelmeland kommune.

Tillatelsen omfatter sprengning av ca. 300 m³ berg i sjø samt peling av 33 stålrørspeler. Sprengningsarealet er omtrent 200 m² og ferjepiren utgjør et areal på ca. 1150 m².

Statens vegvesen skal gjennomføre en naturkarlegging i tiltaksområdet i juni 2019. Resultatene av kartleggingen gir grunnlag for å endre vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven § 18, dersom det det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensningen blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelse ble gitt.

Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen Region vest er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre Statens vegvesen Region vest sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter Statens vegvesen Region vest å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. Fylkesmannen skal varsles ved oppstart av anleggsarbeidene.

4. Arbeider i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø.
5. Sprengning
 - 5.1. Før sprengning skal det speides etter sjøfugl og marinepattedyr og skremme unna med båt og tilstedeværelse
 - 5.2. Sprengning skal foregå utenom gytesesongen (februar t.o.m. april). Det skal i tillegg sendes varsel salve for å skremme bort fiskene i området før sprengning.
 - 5.3. Sprengning skal utføres på en skånsom og tilpasses måte for i best mulig grad for å minimere partikkelspredning og trykkbølger. I forkant av sprengningen skal det utføres beregninger i forhold til mengde og type sprengstoff som skal brukes hvor ladningen skal stykkes opp for å minske maks spisstrykk. Mengde sprengstoff som skal benyttes ved hver ladning skal også dimensjoneres med den hensikt å redusere faren for påvirkning av ytre miljø inkludert spredning av sedimenter. Sprengstoffet/skyteledninger som benyttes skal ha minimum innhold av plast. Eventuell plast må samles opp umiddelbart etter hver ladning.
 - 5.4. Det skal føres logg over sprengningsarbeidene (dato, antall ladninger, styrke på ladninger etc.).
6. Peling
 - 6.1. Avvanning av boreslam fra peling skal utføres på en forsvarlig måte med sikring mot utlekking av partikler. I det tilfelle avvannet masser skal mellomlagres på land før utkjøring til godkjent mottak, må massene sikres mot avrenning.
 - 6.2. Boreslam fra peling er definert som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a, og skal leveres til godkjent avfallsanlegg.
7. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2016).
8. Før anleggsarbeidene starter, må Statens vegvesen Region vest ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Fylkesmannen før oppstart av arbeid.
9. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er Statens vegvesen Region vest ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
10. Statens vegvesen Region vest skal utarbeide en sluttrapport hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
11. Tillatelsen gjelder fra dags dato og i to år.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Nesvik isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut på internettsidene til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under «Miljø og klima».

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4 *Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Statens vegvesen, Region vest skal derfor betale et gebyr på **kr. 32 800,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Linn Berge Vormedal
overingeniør

Kopi til:

Marit Eskeland	Mostunvegen 9	4050	SOLA
Jorunn Karin Nesvik	Lyngnesveien 22	4018	Stavanger
Øystein Johan Kilane	Indre Ryfylkevegen 1667	4233	Erfjord
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Hjelmeland kommune	Vågavegen 116	4130	Hjelmeland
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Omund Magne Nesvik	Fridtjof Nansens Vei 18	4016	Stavanger
Hilda Henny Kilane	Indre Ryfylkevegen 1667	4233	Erfjord
Espen Meling	Settegarnsveien 17	4085	HUNDVÅG
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen

Geta Skeie Risanger	Østremnesvegen 30	4250	Kopervik
Marta H Eskeland Kruke	Bøkkerveien 16 A	0579	Oslo
Jan Erik Gjerde	Bømloveien 20	4029	STAVANGER
Marta Helen Nesvik Landa	Sørflåtveien 44	4018	Stavanger
Lars Reidar Nesvik	Nesvikvegen 18	4146	Skiftun
Ingrid Eskeland Kruke	Mostunvegen 9	4050	Sola
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Tone Kari Nesvik	Jøsnesvegen 17	4146	Skiftun
Maren Maritsdatter Kruke	Mostunvegen 9	4050	Sola
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen